

Innspill til ny språkpolitikk

Lastet ned: 16. september 2024 kl. 10:20

Svar-ID: 32966052

Lvert: 16.09.24 06:01

En arbeidsgruppe ledet av professor Helge Jordheim har utarbeidet et forslag til ny språkpolitikk for Universitetet i Oslo. Du kan lese mer om [arbeidet fram til utkastet her](#) og [videre prosess her](#).

Frist for å gi innspill er 11. oktober. Alle svar vil bli publisert på www.uio.no.

Navn *

Erlend Hem

E-postadresse *

erlend.hem@medisin.uio.no

Jeg svarer som

Annet på UiO (velg denne om ingen av alternativene over passer)

Spesifiser her

Professor i atferdsmedisin og leder av Gruppe for norsk medisinsk fagspråk

Legg inn dine innspill til forslaget her.

Gruppe for norsk medisinsk fagspråk, som ble etablert i 2015, er en tverrfaglig gruppe som forener helsefaglig og språklig ekspertise, og arbeider for et best mulig helsespråk. En oppgave er å etablere norske avløserord for engelske ord og betegnelser. Språket er et viktig virkemiddel i helsetjenesten, men leger og annet helsepersonell står i dag i en vanskelig spagat:

- På den ene side er norsk medisinsk fagspråk under økende press fordi internasjonaliseringen har gjort engelsk til vitenskapelig fellesspråk. På enkelte medisinske fagområder opplever vi et begynnende domenetap.

- På den annen side blir forventningene og kravene til informasjon til pasienter og publikum stadig større. De fleste brukere av helsetjenester er norskspråklige – de tenker på norsk og de drømmer på norsk. Skal de få «den informasjon som er nødvendig for å få innsikt i sin helsetilstand og innholdet i helsehjelpen», som de etter pasientrettighetsloven har krav på, må det finnes, og benyttes, norske ord og uttrykk som er dekkende og forståelige.

«Universiteter og høyskoler skal bruke, utvikle og styrke norsk fagspråk» (UH-loven §2-3) og vi ser på forslaget til ny språkpolitikk for Universitetet i Oslo som en måte å konkretisere dette ansvaret på. Det er positivt og nødvendig. Etter vår vurdering er norsk fagspråk svekket de senere år. Denne utviklingen må snus, og effekten av anbefalingene og tiltakene i språkpolitikknotat må evalueres nøye.

Til de enkelte kulepunkter

- Hovedspråket ved UiO er norsk

Dette er et fundamentalt prinsipp som må være førende for all aktivitet ved universitetet.

- Språkpolitikken skal forvaltes til det beste for UiO og for den enkelte ansatte og student

Her kan det med fordel tilføyes «og for det norske samfunn» for å understreke hvilket ansvar og hvilken betydning universitetet har i samfunnet.

- Gjennom sine utdanninger skal UiO bruke, videreutvikle og styre det norske fagspråket

Dette bør spesifiseres og konkretiseres gjennom eksempler, f.eks. ved å sikre at studentene lærer norske betegnelser på faglige begreper og behersker norsk terminologi innen sitt fagfelt.

- Forskere og forskningsmiljøer skal ha frihet til å velge det språket som best tjener deres forskningsformål

Dette er en del av den akademiske frihet (UH-loven §2-2) og må sikre forskere rett til å publisere forskning også på norsk selv om det meste i dag publiseres på engelsk, jf. «Hovedspråket ved UiO er norsk». Nye medisinske ord og termer er ofte en konsekvens av forskningsresultater, og i overgangen mellom forskning og undervisning har universitetet et ansvar for å gi studentene norske betegnelser til bruk i klinisk praksis.

- Fakultetene bestemmer hvilke språk som kan benyttes i en avhandling.

Denne setningen bør fjernes, subsidiært må det presiseres at dette ikke kan overstyre prinsippet om at «Hovedspråket ved UiO er norsk». Vår erfaring er at Det medisinske fakultet har innført regler som ekskluderer norsk som akademisk språk. Norskspråklige artikler og publisering i norske tidsskrifter avvises i avhandlinger. Prøveforelesninger, der målgruppen er «studenter, kolleger uten spesialkunnskaper og den opplyste allmennhet» må kunne gjennomføres på norsk dersom kandidat, bedømmelseskomite og disputasleder er enige om det. Det samme gjelder selve disputasen. Det er naturlig at de aller fleste ph.d.-avhandlinger i dag publiseres på engelsk. De få unntakene som publiseres på norsk, har alltid en spesiell begrunnelse f.eks. i emnets eller metodens nasjonale særpreg. En systematisk diskriminering av norskspråklig forskning er i strid med både språkloven og universitets- og høyskoleloven.

Det meste av gjennomføringsansvaret for språkpolitikken ved universitetet legges til det enkelte fakultet. Det gir fare for ulik praksis og prioritering. Universitetet bør vurdere en plikt til årlig rapportering av etterlevelse og resultater fra hvert fakultet.

Du kan laste opp vedlegg her.

Ikke besvart